

Inflaci výrazně zrychlily zejména ceny energií

czso.cz/csu/czso/inflaci-vyrazne-zrychlily-zejmena-ceny-energi

14. února 2022

Spotřebitelské ceny se v lednu meziměsíčně zvýšily o 4,4 %. Vyšší meziměsíční růst byl v novodobé historii Česka zaznamenán jen v lednu 1993 v důsledku zavedení DPH. Za současným cenovým vývojem stojí zejména vyšší ceny energií pro bydlení. V celoroční kumulaci vzrostly spotřebitelské ceny oproti lednu 2021 o 9,9 %.

„Po skončení transformace ekonomiky v 90. letech se inflace ustálila na ročních hodnotách kolem 2–3 %. Jedinou výjimkou byl rok 2008 s roční inflací 6,3 % způsobenou administrativními zásahy ve formě zvýšení DPH a zavedení poplatků ve zdravotnictví. Lednovou hodnotou meziročního indexu spotřebitelských cen 9,9 % se tak v inflaci vracíme do turbulentních devadesátých let,“ říká Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu. Dokonce i celkový index s vynecháním zboží s administrativně ovlivňovanými cenami dosáhl v lednu vysoké hodnoty 9,1 %.

Ceny v oddíle bydlení se za jediný měsíc zvýšily o 9,6 %, z toho zejména ceny elektřiny o 38,6 %, zemního plynu o 31,3 % a tepla a teplé vody o 9,9 %. *„Aktuální zvýšení spotřebitelských cen bylo sice ovlivněno návratem DPH u cen elektřiny a zemního plynu, ale i tak je navýšení u energií značné a dle informací avizovaných dodavateli není konečné,“* upozorňuje Marek Rojíček. Už nyní ceny elektřiny dosahují meziročního růstu o 18,8 %, ceny zemního plynu o 21,5 % a ceny tepla a teplé vody o 12,0 %.

K mimořádnému pohybu cen v lednu došlo také u potravin s průměrným meziměsíčním růstem 4,4 %, který byl prakticky plošný. *„Díky spolupráci se všemi významnými maloobchodními řetězci s potravinami a nápoji, od kterých máme k dispozici úplná data o prodeji a cenách z pokladen, jsme schopni velmi přesně*

a spolehlivě provádět cenový monitoring. Víme proto, že poměrně výrazně poskočily například ceny margarínu a ostatních rostlinných tuků o 15,3 %, vajec o 12,9 %, čerstvých ryb o 12,7 %, drůbeže o 8,5 %, brambor o 8,3 %, čerstvého ovoce o 7,5 %, chleba o 6,9 % a kávy o 6,2 %,“ uvádí Jiří Mrázek, ředitel odboru statistiky cen ČSÚ.

Pozadu za potravinami nezůstaly v lednu v meziměsíčním cenovém porovnání ani alkoholické nápoje s růstem u vína o 8,9 %, lihovin o 7,3 % a piva o 4,6 %. Přestože většina cen potravin a nápojů zaznamenala výraznější růst až v poslední době, u některých se již projevil pohyb i během roku 2021. Například ceny olejů a tuků od ledna 2021 vzrostly již o 25,9 %, cukru o 21,1 % a mouky a jiných obilovin o 19,3 %.

Vzestup cen za poslední půlrok je výrazný všude v Evropě, nicméně Česká republika a Slovensko se v tuto dobu držely spíše průměru. Prosincový český harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP) za úhrn v meziročním vyjádření dosáhl 5,4 % a slovenský 5,1 % při průměru celé EU 5,3 % (Eurozóna 5,0 %). V lednu 2022 ale český HICP vzrostl na hodnotu 8,8 % a slovenský (dle odhadu) velmi podobně na 8,5 %, přičemž lednový odhad za Eurozónu, který se od čísla za celou EU (jež není zatím známo) liší zpravidla jen velmi málo, uvádí hodnotu 5,1 %.

„Za růstem inflace v Evropě stojí především ceny energií. Zpočátku roku 2021 se to týkalo pohonných hmot, posléze se zvedaly ceny elektřiny a od druhé poloviny roku 2021 pak zejména plynu. Tyto cenové nárůsty jsou ale při srovnání jednotlivých zemí co do intenzity i načasování velmi nerovnoměrné,“ říká Jiří Mrázek. Ceny energií pro bydlení, kam kromě plynu a elektřiny patří i tepelná energie, vykázaly v prosinci 2021 nejvyšší meziroční růsty v Estonsku (o 77,8 %), Nizozemí (o 74,9 %), Belgii (o 57,4 %) a ve Španělsku (o 54,8 %), naopak nejnižší na Slovensku (pokles o 3,9 %) a v České republice (díky dočasnému odpuštění DPH dokonce pokles o 8,5 %). „Situace v cenách energií v Česku se začíná dramaticky měnit

od ledna 2022, a to je i jedním z důvodů návratu české inflace na historicky obvyklejší přední místa v evropském žebříčku,“ uzavírá Marek Rojíček, předseda Českého statistického úřadu.

Kontakt:

Jan Cieslar

tiskový mluvčí ČSÚ

T 274 052 017 | M 604 149 190

E jan.cieslar@czso.cz | Twitter @statistickyurad